

tilrækker, fordres betalt. Endvidere foreslaas, at det Befordringsmiddel, hvormed den ulovlige Udførsel finder Sted, kan konfiskeres, for saa vidt den, der har stillet Befordringsmidlet til Disposition, er skyldig eller medskyldig i den begaaede Lovovertrædelse. For det tredie foreslaas det saa endelig, at den, som findes skyldig i Overtrædelse af Loven, kan frakendes Ret til at drive Næring eller til at føre Skib. Altsaa, for den paagældende handelndes Vedkommende kan hans Grossererborgerskab fratages ham, og for den vedkommende Skibsreders Vedkommende kan hans Ret til at drive den Næring, han har drevet, fratages ham. Jeg skal ved denne Lejlighed ikke komme nærmere ind paa de Forhold, som har begrundet dette Lovforslag, de vil være alle bekendt. Jeg skal blot anbefale Lovforslaget til det høje Tings velvillige Behandling.

Formanden: Derefter har Indenrigsministeren Ordet for at fremsætte to af de i Dag anmeldte Lovforslag.

Indenrigsministeren (Rode): Jeg skal tillade mig at fremsætte for det høje Ting *Forslag til Lov om Oprettelse af en midlertidig Laanekasse for Kommuner*. Det høje Ting vil kende meget af de foregaaede Forhandlinger om denne Sag. Sagen har ofte været drøftet her i Rigsdagen, og ogsaa det Forhold, som har givet Anledning til Lovforslaget, har ofte været paa Tale. Her i Rigsdagen har man ganske sluttet sig til Regeringens Opfattelse, at i en Tid, hvor der kunde være Vanskeligheder med Hensyn til Arbejde og kunde komme stor Arbejdsløshed ved private Virksomheders Indstilling, var det vigtigt, at Staten og anden Offentlighed ikke bidrog til denne Arbejdsløsheds Forøgelse. Det er jo væsentlig Byggevirksomheden, der paa privat Side ligger nede i en Tid som denne; men Staten og Kommunerne har mange regelmæssige Arbejder at udrette netop i disse Fag. Stat og Kommune har mange ønskelige Foranstaltninger at udføre, som ogsaa vilde bringe nyttig Virksomhed til disse Fags Udøvere. Derfor har der gennetagne Gange, navnlig i Begyndelsen af denne store Krisetid, lydt Opfordring til Staten om at holde sine Arbejder i Gang saa vidt muligt, og Staten har i saa Henseende gjort, hvad den formaaede. Men det viste sig, at der for Kommunerne var store Vanskeligheder ved at handle efter samme Rettesnor, idet Laan til saadanne Arbejders Vedligeholdelse og Fortsættelse var

meget vanskelige at tilvejebringe til en Rente, der svarede til Kommunernes økonomiske Muligheder. De Laan, som kunde optages paa de almindelige forretningsmæssige Vilkaar, vilde fordyre disse Arbejder stærkt og saaledes hvile som en varig Byrde paa Kommunens Beboere. Derfor var det, at Indenrigsministeriet og Handelsministeriet traadte i Virksomhed for at forsøge at tilvejebringe Grundlaget for en Ordning, hvorefter Kommunerne til Fuldførelse af saadanne naturlige og rimelige Arbejder indenfor deres Omraader kunde erhverve Laan til en rimelig Rente; og efter, jeg tør sige, langvarige og ikke altid helt lette Forhandlinger er det lykkedes at tilvejebringe et saadant Grundlag. Handelsministeriet har ført Forhandlinger med Repræsentanter for samtlige Banker og Sparekasser her i Landet om deres Medvirkning, medens Indenrigsministeriet har forhandlet med Repræsentanter for Kommunerne om deres Ønsker og Krav, og efter at man saaledes havde haft Lejlighed til at skaffe sig Underretning saavel om Kommunernes som om Pengeinstitutternes Stilling til Spørgsmaalet, er de to Parter førte sammen, og ved Statens Mellekomst er da den Overenskomst sluttede, som danner Grundlaget for det Lovforslag, jeg her skal have den Ære at fremsætte.

Det gaar ud paa, at der oprettes en midlertidig Laanekasse for Kommuner. Dens Kapital tilvejebringes ved, at de Banker og Sparekasser, som er villige dertil, og som har underskrevet Overenskomsten, indskyder i Laanekassen et Beløb indenfor en Størrelse, der svarer til 1 pCt. af deres Aarsbalance ved Slutningen af Aaret 1914. Laanekassen yder Kommunerne, naar de har erholdt sædvanlig Laanetilladelse af de Myndigheder, under hvem dette er lagt, Laan til 5 pCt. til pari Kurs, saaledes at Laanet skal tilbagebetales om 5 Aar. Laanekassen sættes under en Bestyrelse, hvis Formand vælges af Indenrigsministeriet efter Samraad med Handelsministeriet, og hvis øvrige 4 Medlemmer vælges saaledes: Handelsministeriet vælger 2, som skal være Repræsentanter for Banker og Sparekasser, og Indenrigsministeriet 2, som skal repræsentere Kommunerne. Det vil saaledes ses, at Repræsentanterne, lige talrige for de to Parter, virker under en Formand, paa hvis Valg Handelsministeren kan øve Indflydelse gennem Raad, og som ansættes af Indenrigsministeren, saaledes at det offentlige Synspunkt der har Over